

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Дані табл. 5 показують, що існує група країн, які мають низькі значення обох індексів: Бурунді, Чад, Мозамбік, Мавританія, Ефіопія та багато інших. Стагнація людського розвитку взаємопов'язана зі стагнацією економічного та інноваційного розвитку. Саме ці країни знаходяться в найбільш складному становищі з позицій можливостей подальшого соціально-економічного прогресу.

Багато країн мають суттєвий розрив між обома індексами. До країн, які мають високий індекс людського розвитку, однак значно нижчий індекс інноваційної складової (розбіжність складає більше 50 пунктів) слід віднести Грецію, Румунію, Сербію, Казахстан, Венесуелу, Грузію, Алжир, Беліз. Потенціал людського розвитку цих країн у недостатній мірі використовується для їх техніко-технологічного прогресу. У кожній країні існують свої причини такого становища, які потребують глибокого дослідження. Однак слід відзначити, що якщо не буде створено відповідного середовища для інноваційної активності, ці країни можуть втратити свої переваги у людському розвитку.

Частина країн з досить високим інноваційним розвитком має низькі досягнення у забезпеченні сприятливих умов для життя людини. Так, Китай знаходиться на 29 позиції за показником інноваційної складової, однак на 84 позиції за ІЛР. У Індії розрив між рівнем інноваційного розвитку (38 ранг) та ІЛР (108 ранг) складає 70 пунктів, а у Гамбії – 72 пункти. Розрив більше 60 пунктів мають такі країни як Південна Африка, Індонезія, Сенегал, Руанда. У цих країнах досягнення технологічного розвитку поки що не використовуються для підвищення якості життя всього населення, однак такі можливості існують при удосконаленні інституційного середовища.

На рис. 1 представлено становище країн у двовекторному просторі за рангами обох індексів. Він показує ступінь збалансованості розвитку країн за обома параметрами. Найбільш збалансованим інноваційний і людський розвиток є у тих країн, які розташовані по діагоналі. Суттєве відхилення від діагоналі вгору свідчить, що людський розвиток не трансформується у технологічні досягнення, а відхилення вниз – що інноваційний розвиток не створює умов для збагачення людського потенціалу.

В Україні розрив між обома індексами складає 26 пунктів. Україна має вищі досягнення у розвитку людського потенціалу, ніж в інноваційно-технологічних здобутках. Це свідчить про недостатню ефективність використання найважливішого сучасного чинника соціально-економічного і технологічного прогресу, що є гальмом для поступального розвитку України. Незатребуваність високих параметрів розвитку людини у вітчизняній економіці неухильно призводить до їх втрати шляхом або поступової деградації якісних рис людини, або еміграції найбільш розвинених і талановитих українців у інші країни.

Висновки. Дослідження на основі рейтингового аналізу показали тісну взаємозалежність між людським та інноваційним розвитком країн. Інтелектуальні, креативні здібності людини виступають джерелом інновацій в будь якій країні. Однак, щоб вони втілилися в реальне виробництво необхідна державна політика підтримки підприємництва, розвитку науково-технічного прогресу, формування інноваційної інфраструктури. В суспільстві мають бути створені умови ефективною трансформації потенціалу людського розвитку інноваційні процеси. Механізм формування таких умов потребує більш глибокого дослідження, що буде здійснено в процесі подальшої наукової роботи.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Ємельяненко Л.М. Соціально-економічні доміанти людського і технологічного розвитку України / Л.М. Ємельяненко / За ред. В.В. Онікієнка. – К.: Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2009. – 464 с.
2. Доклад о человеческом развитии 2011. Устойчивое развитие и равенство возможностей: лучшее будущее для всех. / Пер. с англ.; ПРООН. – М., Издательство «Весь Мир», 2011. – 188 с.
3. Доклад о развитии человека 2010. Реальное богатство народов: пути к развитию человека / Пер. с англ.; ПРООН. – М., Издательство «Весь Мир», 2010. – 244 с.
4. Основні положення Звіту про Конкурентоспроможність України 2008: назустріч економічному зростанню та процвітання [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua>
5. The Global Competitiveness Report 2011-2012. World Economic Forum. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua>
6. The Global Competitiveness Report 2009-2010. World Economic Forum. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua>
7. The Global Competitiveness Report 2008-2009. World Economic Forum. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua>

РЕЗЮМЕ

В статті на основі співставлення рангів країн за індексами людського розвитку та інноваційної складової глобальної конкурентоспроможності підтверджено їх тісну взаємозалежність. Визначено, що в Україні не сформовано сприятливих умов для трансформації високих параметрів людського розвитку в інноваційні процеси. Завданням державної політики є формування таких умов.

Ключові слова: людський розвиток, індекс людського розвитку, інновації, конкурентоспроможність, глобальний індекс конкурентоспроможності, рейтинг країн.

РЕЗЮМЕ

В статье на основе сопоставления рангов стран по индексу человеческого развития и инновационной составляющей глобальной конкурентоспособности подтверждено их тесную взаимозависимость. Определено, что в Украине не сформировано благоприятных условий для трансформации высоких параметров человеческого развития в инновационные процессы. Задачей государственной политики является формирование таких условий.

Ключевые слова: человеческий развитие, индекс человеческого развития, инновации, конкурентоспособность, глобальный индекс конкурентоспособности, рейтинг стран.

SUMMARY

The article deals with the comparison ranks countries on the human development index and the innovative component of the global competitiveness which is confirmed by their close interdependence. On this base conclusion, it is determined that in Ukraine, there is no favorable conditions for the transformation of high parameters of human development in the innovative process. Goal of state policy is the formation of such conditions.

Key words: human development, human development index, innovation, competitiveness, global competitiveness index, ranking of countries.

БЛАГОДІЙНІСТЬ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ЕКОНОМІНОЇ КРИЗИ

Богомол Е., менеджер по ЗЕД, МБФ «Планета Взаємодопомоги»

Вступ. В останні кілька років благодійність в Україні вийшла на якісно новий рівень. В процесі становлення і бурхливого розвитку, сьогодні вітчизняний інститут благодійності майже позбавився хаотичності та непорядкованості і набув рис чіткої спланованої системи заходів. Благодійність стала невід'ємною частиною життя суспільства і бізнесу, зарекомендувавши себе як дієвий механізм допомоги.

Наразі можна впевнено сказати, що відродження благодійності в Україні відбулося, вона стала важливою ланкою у системі взаємовідносин між громадянами, державою та бізнесом незважаючи на кризові явища в економіці. Але незважаючи на те, що благодійний сектор в Україні має достатньо здобутків і напрацювань, він і досі залишається малодослідженим. Можна констатувати той факт, що

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

поняття, механізми і нормативна база благодійної діяльності неоднозначно сприймаються й невірно трактуються переважно більшістю громадян, а подекуди і самими благодійниками. Ще більшої уваги благодійна сфера заслуговує під час кризових явищ в економіці, адже покликана згладжувати гострі проблеми, що виникають в суспільстві на тлі нестабільної фінансово-економічної кон'юнктури.

Згідно законодавства України благодійництво – це добровільна безкорислива пожертва фізичних та юридичних осіб у поданні набувачам матеріальної, фінансової, організаційної та іншої благодійної допомоги [1].

Дослідженню різних аспектів благодійності присвячені праці багатьох вітчизняних і закордонних вчених: Поповича М.В., Шаповалова Л.В., Кравченко О.В., Котлера Ф., Бремнера Е., Апресяна Г.Р. та інших. Наприклад в працях Апресяна Г.Р. благодійність – це діяльність, за допомогою якої приватні ресурси добровільно розподіляються їх володарями, в цілях сприяння потребуючим людям, рішення суспільних проблем, а також удосконалення умов суспільного життя [2].

Кравченко О.В. визначає благодійну діяльність як добровільну безкорисливу діяльність благодійних організацій, що не передбачає одержання прибутків від цієї діяльності, в інтересах суспільства або окремих категорій осіб [3].

Однак незважаючи на проведені дослідження, багато питань залишаються дискусійними й недостатньо розкритими, різні аспекти благодійної сфери розглядаються відокремлено, без урахування факторів сьогодення, важкої економічної ситуації, а часом і в умовах деструктивних явищ в економіці в цілому.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз поточної ситуації в сфері благодійництва в умовах економічної кризи та винайдення шляхів поліпшення діяльності інститутів благодійництва.

При написанні статті залежно від конкретних цілей і завдань використовувалися наступні методи: аналіз і синтез, графічний, системно-структурний.

Результати. Економічна криза суттєво вплинула на процеси розвитку в країні. Зазнала змін і благодійна сфера. Протягом останніх двох років 34% українських благодійних організацій і компаній скоротили витрати на філантропію. Такі результати показало опитування «Благодійність в Україні в умовах кризи», яке провів Український форум благодійників. Згідно цього ж дослідження 29% опитаних організацій зменшили зарплату і відмовилися оплачувати підвищення кваліфікації співробітників. 47% зменшили адміністративні витрати, орендуючи більш дешеві офіси, скорочуючи кількість відряджень і заощаджуючи витратні матеріали, а 7,8% організацій зізналися в тому, що скоротили персонал. Так, наприклад, благодійному фонду «Центр соціальних програм РУСАЛа в Україні» довелося призупинити фінансування чверті всіх програм, серед яких ремонт Миколаївського зоопарку і будівництво дитячих і спортивних майданчиків. Фінансування грантів для створення спортивних секцій було скорочено на 50%, а кошти перерозподілені на більш ефективні програми розвитку місцевого співтовариства (волонтерство, конкурси). Крім того, зазначений фонд скоротив на 50% адміністративні витрати, на 15-20% зарплату співробітникам на 10% чисельність персоналу.

Але не на всіх благодійних організаціях криза відбилася суттєво: 13% опитаних благодійних фондів заявили, що криза ніяк не позначився на їх діяльності. Благодійний фонд Р. Ахметова «Розвиток України» використовує систему поквартального планування програмної та фінансової діяльності. При цьому існує план річного бюджету, який орієнтований на безкризовий сценарій розвитку подій. Фонд В. Пінчука, у свою чергу, не тільки не скоротив кількість проектів, але навіть відкрив два нових: загальнонаціональну премію PinchukArtCentre для молодих художників і організацію українського павільйону на Міжнародній бієнале у Венеції.

Незважаючи на кризові явища в економіці, благодійному фонду «Східна Європа» вдалося збільшити бюджет на 16%. Це пояснюється тим, що великі міжнародні та вітчизняні фонди застосовують довгострокове планування своїх витрат і ендаументи, тобто цільові інвестиційні фонди, прибуток від яких витрачається на благодійність.

Крім того, на тлі кризи, благодійники заявили про якісну зміну пріоритетів філантропічних проектів. Так, компанія Microsoft Ukraine в зв'язку з тим, що у бізнесу зараз серйозна нестача готівки, зосередилася на безкоштовній роздачі послуг, товарів та волонтерської допомоги. Співробітники Microsoft Ukraine будуть безкоштовно видавати програмне забезпечення для громадських організацій, читати лекції школярам про безпеку в Інтернеті і навчати безробітних навичок роботи на комп'ютері.

Фонду Р. Ахметова «Розвиток України» в цілях ефективності довелося відмовитися від паралельного ведення деяких проектів на користь послідовного, а також від іміджевих акцій. Основні кошти фонд направляє на першочергові проекти, пов'язані з охороною здоров'я, багатодітними сім'ями, програмою з усиновлення, адресною допомогою, з зобов'язаннями, взятими з культурних проектів та освіти.

Компанія «Київстар» минулого року також змінила свої пріоритети в добродійності: наприклад, відмовилася від проведення розвиваючих заходів за участю зірок, а замість цього сконцентрувалася на задоволення життєвих потреб - забезпечення обладнанням і медикаментами, ремонті приміщень.

Слід зазначити, що 42% опитаних благодійних організацій підвищили ефективність своєї роботи, знайшовши партнерів. Так, вже згаданий фонд «Центр соціальних програм РУСАЛа в Україні» в минулому році запустив програму «Благодійний сезон», яка об'єднала 15 організацій, включаючи інші фонди, бібліотеки, органи місцевого самоврядування і бізнес. Програма передбачає конкурси малих грантів для підтримки молоді, екологічних ініціатив і охорони здоров'я. Крім того, триває волонтерська програма «Тиждень добра».

В умовах негативних проявів в економіці 28,9% благодійників взяли на себе функції держави. Яскравою ілюстрацією цього стала програма Фонду В. Пінчука «Колиски надії» по створенню центрів допомоги новонародженим по всій Україні. Реалізуючи цю програму, Фонд В. Пінчука прагне допомогти владі перейти на міжнародні програми реєстрації новонароджених і оптимально організувати комплекс медичних послуг для них. Крім того, Фонд В. Пінчука спільно з Міжнародним фондом «Відродження» фінансує роботу мережі юридичних клінік, які надають правову допомогу малозабезпеченому населенню.

Компанія «Київстар» самостійно знайшла підрядників (з числа монтажників мобільних антен), які відремонтували дві школи, постраждали від повені в Західній Україні, тому як з досвіду було відомо, що інакше перераховані гроші вчасно не освоють.

Дослідження в сфері благодійництва другий рік поспіль проводить британська благодійна організація Charities Aid Foundation (CAF) на підставі даних всевітнього опитування компанії Gallup World View. У цьому дослідженні бере участь понад 150 тисяч респондентів із 153 країн. Воно є найбільшим у сфері доброчинності і єдиним на сьогодні, що дає загальне уявлення про предмет у глобальному масштабі.

Згідно цього дослідження місце країни в рейтингу залежить від середнього значення за трьома показниками: пожертвування приватними особами грошей благодійним організаціям, робота їх як волонтерів і надання громадянами допомоги незнайомим людям, котрі їй потребують. Значення рейтингу вказується у відсотках. На підставі отриманих цифр країни розподіляються за місцями у підсумковому рейтингу. Презентуючи результати рейтингу, CAF згрупував країни світу по 13 регіонах згідно із розбивкою, яку застосовує ООН і яка відповідає географії та сучасним політичним нормам.

Відповідно до результатів дослідження «Світовий рейтинг благодійності - 2011» свідчить: загальна кількість людей, залучених до добродійності у світі, зростає, проте число жертводавців і загальна сума пожертвувань благодійним організаціям скоротилися. У 2010 р. середній показник рейтингу за трьома показниками склав 31,6%, а у 2011 р. - вже 32,4%. Дослідники підкреслюють, що зміни в межах одного процентного пункту у глобальному масштабі свідчать про зміни в поведінці сотень тисяч людей.

Лідер Рейтингу-2011 - США, що пересунулися з 5-го місця у 2010 р. Далі ідуть: Ірландія (+1) та лідери Рейтингу-2010: Австралія (-2) і Нова Зеландія (-3), Велика Британія (+3). У першій десятці також: Нідерланди (+1), Канада (-4), Шрі Ланка (=), Таїланд (+16!) і Лаоська Народно-Демократична Республіка (+1).

Україна за рік перемістилася з 150 на 105 місце, піднявшись вгору на цілих 46 позицій, з такими показниками: благодійні пожертвування - 11% (5% - у 2010р.), 30% - волонтерська робота (14%) і 37% - допомога нужденним (19%). Україна ділить 105-е місце в «Рейтингу світової благодійності - 2011» з Японією та Чадом.

Істотно покращення положення України в «Рейтингу світової благодійності» - це заслуга великої кількості українських громадських, волонтерських, благодійних організацій і приватних осіб; це є наслідком зусиль по популяризації благодійності та

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

результатом більш системної, відкритої і прозора діяльності організацій. Та слід зазначити, що в першу чергу це - результат консолідації благодійників, адже лише єднання зусиль, цілеспрямована спільна робота над вирішенням проблем суспільства роблять благодійність максимально успішною і ефективною.

«Благодійність по-українськи» – спеціальний проект української соціологічної групи «Рейтинг». У 2011 р. група презентувала другий випуск проекту: «Хто потребує допомоги і хто її реально отримує?». Аудиторію дослідження склали 2000 респондентів – громадяни України віком від 18 років. Збір даних відбувався шляхом особистого опитування згідно із опитувальником. Дослідники розподілили Україну за областями на такі регіони: Захід (Волинська, Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська, Рівненська, Тернопільська, Чернівецька), Центр (Вінницька, Кіровоградська, Полтавська, Хмельницька, Черкаська), Північ (м. Київ, Київська, Житомирська, Сумська, Чернігівська), Південь (АР Крим, Одеська, Херсонська, Миколаївська, м. Севастополь), Схід (Дніпропетровська, Запорізька, Харківська), Донбас (Донецька, Луганська).

Згідно з дослідженням, близько 7% респондентів займаються благодійністю регулярно – щонайменше раз на місяць, 16% – декілька разів на рік. Ще близько 16% опитаних займалися благодійністю декілька разів у минулому, а 61% – не займалися благодійністю ніколи.

Отже, найактивнішими напрямками благодійності в Україні є допомога людям, що просять милостиню на вулиці та пожертви на церкву. Найменш активними – боротьба із наркоманією та алкоголізмом, підтримка освіти і науки, обдарованої молоді, розвиток охорони здоров'я, захист навколишнього середовища та підтримка будинків перестарілих. Недостатньо активними також можна назвати такі напрямки благодійної діяльності: підтримка людей, що зазнали репресій, людей, що позбавлені волі, людей із психологічними розладами, дорослих та дітей-інвалідів, захист прав людини, фінансування потреб дитячих будинків, захист тварин, підтримка мистецтва і культури. Серед напрямків, що найбільше потребують благодійної допомоги на першому місці – категорія «діти».

Дослідники порівняли відповіді респондентів на запитання, за якими напрямків вони займалися благодійністю особисто та які напрямки на сьогодні потребують благодійної допомоги найбільше (табл. 1).

З 2008 р. Всеукраїнський рейтинговий журнал «Г'вардія» видавничого дому «Галицькі контракти» проводить рейтинг соціальної відповідальності українського бізнесу.

Рейтинг формується на підставі аналізу анкет компаній, надісланих на адресу редакції журналу «Г'вардія», публічних соціальних звітів, а також незалежних оцінок експертів - членів експертної ради. До участі в експертній раді запрошуються фахівці, які працюють у сфері корпоративної соціальної відповідальності: громадських організаціях, дослідницьких агентствах, профільних ділових асоціаціях, наукових інститутах і державних установах. З метою підвищення об'єктивності рейтингу та уникнення конфлікту інтересів взаємозв'язок експертів та учасників рейтингу організаторами опитування повністю виключається.

Формування рейтингової оцінки передбачає використання інтегрованого методу і системного аналізу рівня відкритості інформації, а також діяльності компаній у сфері корпоративної соціальної відповідальності (взаємодії з усіма зацікавленими особами) і виражається підсумковим бальним показником.

Таблиця 1

Результати дослідження «Благодійність по-українськи» 2011 р.

Категорія	Кому допомагаю, %	Хто потребує допомоги, %
Люди, що просять милостиню на вулиці	39,9	13,8
Церква	30,1	13,6
Безпритульні діти	32,7	63,1
Люди похилого віку	29,2	43,7
Дитячі будинки	24,6	58,9
Діти-інваліди	23,6	58,3
Малозабезпечені сім'ї	21,4	32,5
Важкі захворювання людства	14,7	34,6
Безпритульні дорослі	13,7	18,1
Будинки престарілих	11,0	38,0
Дорослі інваліди	9,5	25,9
Розвиток охорони здоров'я	4,8	18,6
Молодь, яка потребує допомоги	4,4	7,1
Захист тварин	4,2	9,7
Захист прав людини	3,4	8,8
Люди з психічними розладами	2,5	6,8
Захист навколишнього середовища	2,2	8,2
Обдарована молодь	1,8	7,6
Наркоманія, алкоголізм	1,3	6,2
Люди, що позбавлені волі	1,3	2,7

Загалом у Рейтингу 2011 р. взяли участь 39 компаній, що на 9,3% менше, ніж у попередньому році. Результати дослідження зафіксували зменшення частки соціальних відрахувань у доходах українських компаній, що спричинило зниження максимальної оцінки рейтингу (на 4 бали в порівнянні з 2010 р.) [4]. Але завдяки якісному росту соціальної діяльності компаній, що увійшли до рейтингу, мінімальна оцінка збільшилася на 7 балів. Сукупність цих фактів говорить про більш глибокий та системний підхід вітчизняного бізнесу до реалізації програм корпоративної соціальної відповідальності. Як виглядають перші 20 позицій рейтингу соціально відповідальних компаній за 2011 р. за версією журналу «Г'вардія» видно з таблиці 2.

Дані дослідження, проведеного у 2010р. фондом «Демократичні ініціативи», свідчать, що 17,5% українців вважають, що займаються благодійністю, щоб потрапити у владу, 11,6% - для заробляння грошей. 15% опитаних взагалі не цікавить діяльність благодійних організацій [5]. Важка економічна ситуація лише посилює проблеми сектору в Україні. Основна проблема, з якою стикаються благодійні організації, що реалізують масштабні програми і залучають до своєї діяльності спонсорів, - нестача фінансування. Фонд «Відкрий Україну» зіткнувся з тим, що українські партнери організації зменшили свої вливання в проекти або припинили їх фінансування взагалі. Благодійникам довелося істотно скоригувати свою діяльність: вони стали діяти адресно і укрупнювати проекти.

Також необхідно відзначити, що відбулось і посилення конкуренції за право брати участь у реалізації проектів з іноземними партнерами. Частина закордонних фондів скоротила фінансування своїх програм в Східній Європі в цілому і в Україні зокрема, як неперіоритетні. Хоча багато чого залежить від самих проектів, до яких українські організації залучають партнерів. Наприклад, в області протидії епідеміям ВІЛ/СНІДу та туберкульозу зниження підтримки іноземних організацій немає. Найактивніший закордонний донор в проблемі ВІЛ/СНІДу - Глобальний фонд боротьби зі СНІДом, туберкульозом та малярією (GFATM) - не тільки не скоротив обсяг наданої допомоги, але і виділив додатковий грант Україні для боротьби з туберкульозом. Та все ж можна констатувати, що благодійників не стало менше, але тепер вони більше звертають увагу на співвідношення витрат та результативності. Великі фонди почали ранжувати свої проекти по ступеню «корисності», ретельніше прораховувати ефективність вкладених коштів, соціальну значущість. Так, у кризовий час у фонді Р. Ахметова «Розвиток України» звели до мінімуму проведення «люксових» заходів - виставок, презентацій, пишних церемоній, концертів.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Криза благодійності не в тому, що стає менше грошей, а в тому, що будь-яка криза створює нові проблеми, які потребують додаткових ресурсів на їх рішення. Благодійникам необхідно бути ініціативнішим і винахідливішими особливо в механізмах вишукування ресурсів. Зараз є дуже актуальним активний розвиток фандрайзингу - залучення до благодійності населення. Так, наприклад, в 2010 р. стартував новий фандрайзинговий проект фонду «АНТИСНІД» - перший в Україні благодійний інтернет-магазин FashionAid, за рахунок коштів якого реалізується програма арт-терапії для ВІЛ-позитивних дітей. Аукціони - ще один інструмент, який з'явився в арсеналі благодійників та який необхідно розвивати. Зібрані гроші від таких заходів організатори перерахують на допомогу хворим дітям або на інші благодійні цілі

Таблиця 2

Рейтинг відкритості й системності в сфері корпоративної соціальної відповідальності у 2011 р.

№	Компанія	Вид діяльності	Загальний бал
1.	Сістем Кепитал Менеджмент, ЗАТ	Корпорація	79,25
2.	Київстар Дж. Ес. Ем., ЗАТ	Мобільний зв'язок	75,58
3.	Група компаній «НІКО»	Автомобільний бізнес, фінанси	70,92
4.	МТС Україна, ПАТ	Мобільний зв'язок	70,87
5.	Оболонь, ЗАТ	Виробництво пива	68,00
6.	Прикарпаттяобленерго, ВАТ	Енергетика	65,23
7.	Крафт Фудз Україна, ЗАТ	Виробництво кондитерських виробів	64,98
8.	Група компаній «Фокстрот»	Ретейл-Електроніка	62,29
9.	Сан Інбев Україна, ПАТ	Виробництво пива	62,00
10.	Астеліт, ТОВ	Мобільний зв'язок	61,44
11.	НАСК «Оранта», ВАТ	Страховання	60,99
12.	Майкрософт Україна, ТОВ	Системна інтеграція	59,53
13.	СП «Нібулон», ТОВ	АПК	59,38
14.	Миронівський хлібопродукт, ВАТ	АПК	57,87
15.	Ернст енд Янг, ТОВ	Консалтингові послуги	57,42
16.	Метро Кеш Енд Керрі Україна, ТОВ	Ретейл-Супермаркети	56,48
17.	«Nemiroff Холдинг»	Виробництво алкогольної продукції	56,31
18.	Сандора, ТОВ	Виробництво безалкогольних напоїв	55,42
19.	БДО, ТОВ	Консалтингові послуги	54,49
20.	Міллер Брендз Україна, ПАО	Виробництво пива	53,61

Крім того, благодійні фонди все активніше освоюють інтернет для збору пожертвувань. Наприклад, фонду Святослава Вакарчука «Люди майбутнього» запусив 3D-проект для збору коштів за допомогою SMS, інтернет-платежів, банківських переказів на закупівлю комп'ютерних класів для дитячих будинків. Таким чином фонд зібрав вже більше 25 тис. грн.

За даними дослідження фонду «Демократичні ініціативи» в 2010 р. близько третини українців пожертвували гроші людям і громадським організаціям. Втім, у грошовому еквіваленті корпоративна філантропія все одно масштабніше, ніж приватна. Саме тому в Україні обсяги благодійної допомоги так залежать від поточної ситуації, в якій опинився бізнес. Два роки тому планування у благодійних фондах було помісячним, а про річні плани взагалі не йшлося.

До того ж фонди компаній обмежені як загальною, так і маркетинговою складовою бізнесу і, відповідно, вирішують більш вузький спектр проблем. Змінити ситуацію могло б переорієнтування сектора на приватні пожертвування як більш стабільне джерело існування благодійних організацій. Саме це пропонує світова практика. Але, з одного боку, самі благодійні фонди не готові до роботи з великою кількістю жертводавців. За багатьма з них ще немає сильного бренду, якому би довіряли, і, головне - успішних історій, які б показали конкретні зміни в долі конкретних людей або організацій, які сталися за допомогою благодійного фонду. Так суспільство готове приймати філантропію, в чому, з іншого боку, винні й самі потенційні жертводавці. У людей розвинулася «банерна сліпота», якщо йдеться, наприклад, про звернення, розміщені в Інтернеті. Часто це пов'язано з неприйняттям чужих проблем на тлі власних. До речі, нещодавно керівництво Київського метрополітену відмовилося розміщувати оголошення про допомогу через скарги людей, які в ранковому поспіху на роботу або при поверненні додому хочуть абстрагуватися від чужих труднощів.

Висновки. Наразі сегмент приватної благодійності формується в основному за рахунок коштів заможних людей. Основний список благодійників істотно не змінюється вже кілька років. В той же час на Заході за ініціативою Білла Гейтса і Уоррена Баффета в філантропію залучається все більше заможних людей. За час кризи у світовій практиці благодійності проявилася яскрава тенденція: залучати односторонньо, а не діяти самостійно. В Україні вирішувати проблеми спільно поки не прийнято.

Приватні благодійні фонди в основному працюють на ім'я своїх засновників, вся їхня діяльність спрямована на зміцнення позицій, накопичення досвіду. Як тільки будуть досягнуті стійке положення і визнання, стратегії почнуть змінюватися. Адже працювати на партнерських засадах завжди складніше - це наступний етап майстерності. Та й самі бізнесмени не готові віддавати свої кошти стороннім благодійним фондам в управління. Адже партнери повинні збігатися на рівні цінностей, стандартів роботи і уявлень про результат. При цьому українські приватні благодійні фонди все ще мало схожі на своїх закордонних колег, які, як правило, акумулюють кошти одного або декількох донорів і віддають ресурси тим, хто їх професійно витрачає - благодійним та громадським організаціям. Проте в Україні такий підхід - все ще рідкість. Грантові програми вітчизняних приватних фондів за рідкісним винятком пов'язані з установою стипендій для молоді. Не секрет, що контролювати грантовий проект набагато складніше, ніж свій власний, тому фонди воліють реалізовувати програми самостійно. Але щоб дійсно працювати на розвиток країни, необхідно давати можливість працювати як можна більшій кількості організацій, створювати критичну масу якісних проектів. В результаті доводиться вибирати: або повністю контролювати всі процеси і у всьому бути впевненим, або працювати на розвиток, розуміючи при цьому, що значною мірою доведеться покладатися на ті ж громадські організації і незалежних професіоналів. Поки частіше вибирають перше.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Закон України «Про благодійництво та благодійні організації» № 3091-III від 07.03.2002р.
2. Апресян Р.Г. Дилеммы благотворительности // Общественные науки и современность. –1997. –№ 6. –С. 56-67.
3. Кравченко О.В. Плани семінарських занять і методичні матеріали до вивчення спеціального курсу «Історія благодійності в Україні». –Х.: Видавництво УкрДАЗТу», 2005. –25 с.
4. <http://kontrakty.ua/> - офіційний сайт журналу «Г'вардія».
5. <http://dif.org.ua/> - офіційний сайт Фонду «Демократичні ініціативи».

РЕЗЮМЕ

У статті проведено оцінку ситуації в сфері благодійництва в Україні. Наведено проблеми, з якими стикнулися благодійники в умовах економічної кризи, проаналізовані причини їх виникнення та обґрунтовано шляхи поліпшення поточної діяльності інститутів благодійництва з метою сталого розвитку економіки та суспільства в цілому.

ПРОБЛЕМЫ РАЗВИТИЯ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКИХ СВЯЗЕЙ И ПРИВЛЕЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ИНВЕСТИЦИЙ: РЕГИОНАЛЬНЫЙ АСПЕКТ

Ключові слова: благодійництво, благодійна організація, благодійний фонд, корпоративна соціально відповідальність, економічна криза.

РЕЗЮМЕ

В статье проведена оценка ситуации в сфере благотворительности в Украине. Приведены проблемы, с которыми столкнулись благотворители в условиях экономического кризиса, проанализированы причины их возникновения и обоснованы пути улучшения текущей деятельности институтов благотворительности в целях устойчивого развития экономики и общества в целом.

Ключевые слова: благотворительность, благотворительная организация, благотворительный фонд, корпоративная социальная ответственность, экономический кризис.

SUMMARY

In the article analyzed current situation in the field of philanthropy in Ukraine during the economic crisis and presented ways to improve the activities of the institutions of philanthropy for the sustainable development of economy and society.

Keywords: charity, charities, charitable foundation, corporate social responsibility, economic crisis.

РОЛЬ КАЧЕСТВА РАБОЧЕЙ СИЛЫ В КОНТЕКСТЕ МИРОВОГО ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ

Бойко А.Н., ассистент кафедры международной экономики Донецкого национального университета

В современных условиях хозяйствования обеспечение конкурентоспособности стран полностью зависит от инновационного развития производства. Объективная необходимость усиления инновационного характера производственной деятельности в новых условиях хозяйствования обуславливает особую значимость проблемы активизации творческого участия работающих в реализации стратегических задач инновационного развития промышленных предприятий, насыщенности процесса и содержания труда новыми компонентами.

Эффективное функционирование любого предприятия, прежде всего, определяется качеством и уровнем развития персонала. В условиях современного быстрого старения теоретических знаний, умений и практических навыков способность постоянно повышать профессиональный уровень своих работников является одним из важнейших факторов обеспечения конкурентоспособности ее на рынке, обновление и рост объемов производства товаров или предоставления услуг.

Проблемам инновационного развития посвящены труды ученых П. Друкера, Й. Шумпетера, М. Хаммера, Д. Солоху, Х. Барнета, Д. Брайта, Э. Денисона, Р. Солоу, Б. Твисса, Э. Тоффлера и других. Различным аспектам вопроса формирования качества уделили внимание большое количество как зарубежных, так и отечественных ученых. Среди них: В. Брокбенк, Д. Парсон, Дж. Грехем, П. Друкер, С. Аржирис, Д. Богиня, В. Савченко, Г. Щекин, И. Бондар, М. Семикина, О. Гришнова и др.

Целью исследования является изучение основ формирования качества персонала в контексте мирового инновационного развития.

В современных условиях перспективное позиционирования страны на мировом рынке определяется интеллектуальным лидерством, которое находит материальное воплощение в виде инноваций и характеризует уровень конкурентоспособности национальной экономики.

Если кратко охарактеризовать основные специфические черты современного мирового экономического развития, то их сущность можно свести к следующему:

- глобализация мировой экономики и интеграция мировых рынков капитала;
- стремительный рост процесса создания в мировом хозяйстве транснациональных корпораций и международных стратегических альянсов;
- создания мощных международных финансовых центров, таких как МВФ, Всемирный банк, других международных финансовых организаций, которые существенно влияют на процессы глобализации экономики и развитие мирохозяйственных связей;
- усиление вмешательства международных организаций в регулирование мировых потоков товаров и ресурсов, повышение значимости Всемирной торговой организации;
- активизация инновационной деятельности на всех стадиях производства; интенсивное развитие высокотехнологичных, наукоемких производств, инновационной деятельности по всем стадиям производства;
- активизация процесса конкуренции интеллекта, существенный рост ценности знания как важнейшего преимущества в конкурентной среде.

Таким образом, современная конкурентная среда формируется под влиянием таких факторов, как глобализация, инновационные преобразования в производстве, интеллектуальный капитал, динамические изменения состава и конъюнктуры мирового рынка. Именно инновационная составляющая становится главным фактором в глобальной конкуренции. В данных условиях главным фактором экономического роста становится повышение качества рабочей силы.

Основные подходы к формированию понятия «качество рабочей силы» были обусловлены его рассмотрением как общепсихологической категории, которая связана с ролью человека в мире и обществе. Наиболее существенным шагом в экономическом развитии нашей эпохи стало возникновение новой системы получения богатства, использующей не физическую силу человека, а его умственные способности.

Знания являются самым разносторонним и фундаментальным инструментом власти и ведущим качеством человека, который выступает элементом социальной структуры общества. Количество знаний, в свою очередь, предопределяет качество его носителя.

Качество рабочей силы - это совокупность человеческих характеристик, проявляющихся в процессе труда и включающих в себя квалификацию и личные качества работника: состояние здоровья, умственные (интеллектуальные) способности, способность адаптироваться, гибкость, мобильность, мотивированность, инновационность, профессиональная пригодность, нравственность т.д. [2, с. 67].

Квалификация работника - это совокупность его общего и специального профессионального образования, необходимых знаний, умений, профессиональных навыков и производственного опыта для выполнения в данных организационно-технических условиях видов работ определенной сложности [1, с. 67].

Квалификация работника традиционно состоит из элементов:

1. Профессиональные знания - уровень развития личности, основанный на ее умственных способностях, образовании, опыте, необходимых для выполнения производственных задач. Это способность думать, знания о способах действия и возможности использования их во время работы, знания методов выполнения функций, правильный их выбор, опыт использования этих знаний и умений. Знания могут опираться как на образование, так и на опыт.
2. Ловкость, умение, навыки человека - определяются его данными, необходимыми для выполнения производственного задания. Они зависят от тренированности, опыта и умения приспосабливаться. Проявляются в уверенности и точности